

E. M. POWELL

Draždy
v Canterbury

STANTON A BARLING
OPĚT ZASAHUJÍ

**Vraždy
v Canterbury**

Copyright © E.M. Powell, 2020

Všechna práva vyhrazena.

*Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu nakladatele.*

Translation © Pavel Kaas, 2024

Cover © Ghost Design, 2024

© DOBROVSKÝ s.r.o., 2024

ISBN 978-80-277-4752-8 (pdf)

E. M. POWELL

Vraždy
v Canterbury

DETEKTIVNÍ ROMÁN
ZE STŘEDOVĚKÉ ANGLIE

PŘELOŽIL PAVEL KAAS

VENDETA

*Věnováno Judy Baileyové,
která vždycky říkala, že to mám zkusit.*

Kapitola první

Canterbury, hrabství Kent, 9. dubna 1177

Pokud kdy Bůh dokázal zařídit dokonalý konec dne, byl to právě tento.

Převor Benedikt kráčel sám svou zahradou v převorství katedrály Christ Church a jeho tiché kroky po kamením dlážděné cestě byly pomalé jako klidný tlukot srdce.

V jeho duši se rozhostil mír nešpor. Jako vždy se připojil ke svým bratřím mnichům, aby společně zpívali a modlili se božské officium, když slunce zapadalo za krásným jarním dnem. Nyní nastala tichá hodina časného večera, kterou hodlal strávit v samotě a rozjímání.

Rosa už skropila trávnick hladký a hebký jako ten nejjemnější koberec. Lemovaly ho úhledně zastřižené stálezelené i opadavé keře, které se teprve probouzely k životu, obalené měkkými pučícími poupaty. Na záhonech zářily trsy jasně žlutých vlaštovičníků. Bílé sasanky připomínaly svíčky čekající na zapálení. Sladká vůně šalvěje a routy se vznášela ztichlou zahradou a mísila se s pronikavým aromatem zimostroázu. Ptactvo v keřích jako by zpěvem uspávalo sebe i okolní svět.

Vzhlédl k nedaleké rozlehlé katedrále, jejíž věže z krémově bělavých kamenů se tyčily vysoko k západní obloze, kde se držely poslední zbytky světla, zatímco na východě se již vynořoval srpek měsíce. Ten pohled by ho měl naplňovat klidem. Díval se na místo posledního odpočinku ostatků svatého Tomáše Becketa,

blahoslaveného mučedníka. Na místo mnoha zázraků pro nemocné, chromé a neduživé, kde se scházeli poutníci z celého křesťanského světa, aby si vyprosili světcovu přímluvu.

Od toho strašlivého odpoledne před dvěma a půl lety však pohled na katedrálu naplňoval Benedikta spíše dechberoucí úzkostí, jako by mu rvali srdce z těla. Srdce, které měla rozervané i jeho milovaná katedrála. Stále nesla stopy strašlivých poranění a zubaté lešení ji zahalovalo do nevzhledného hávu, patrného i v milosrdných stínech houstnoucího večera.

Zkáza katedrály nenastala během temné noci, kdy se vrazi, lupiči a další zlosynové obvykle vydávají za svými nekalými úmysly. Bylo to odpoledne. Zářijové odpoledne, nezvykle horké a dusné, kdy slunce žhnulo jako matný jantarový kotouč a vál burácivý vítr, který nijak neosvěžoval.

Benedikt jako by znovu pocítil poryvy onoho zlověstně horkého větru v záhybech svého černého hábitu, i když se vzduch v zahradě ani nehnul.

Stávalo se mu to velice často. Naprosto spokojený se věnoval povinnostem, jichž měl jako převor víc než dost, ale stejně tak se třeba nechával oholit některým ze svých služebníků nebo lámal chleba k jídlu – na tom nezáleželo –, když vtom se mu náhle vrátily osudné chvíle onoho podzimního dne.

Nejprve nastal rozruch za jižní hradbou areálu katedrály. Tři chalupy se tam ocitly v plamenech.

„Za hradbami? To není moje starost,“ vybavila se mu vlastní slova pronesená k jednomu z mnichů, kteří ho přišli na událost upozornit. „Postarejte se, aby bylo volno u brány,“ dodal. „Nemůžeme poutníky zdržovat při vstupu.“

K chalupám se přihrnuli vystrašení obyvatelé města a vyvolali takový rozruch a povyk, jak to dokážou jen oni. Nemluvě o výkřících poutníků a pouličních prodavačů, kteří je následovali. Bylo až s podivem, že se jim při vši té vřavě vůbec podařilo pomoci písku, vody a háků, jimiž strhli hořící stěny, plameny uhasit.

Pořádek byl obnoven. Tak to převorovi alespoň ohlásili.

Benedikt přikývl a vrátil se ke své práci.

Takového povyku pro nic. Lidé rádi dělají z komára velblouda. Dozajista se pak nahnuli do městských pivnic a využili vzrušení z nebezpečí, které jim ve skutečnosti nepůsobilo žádnou újmu, k vyprávění příběhů a zveličování své role. Nebezpečí, které bylo spolehlivě zažehnáno.

Jenže nebylo.

Neboť prudký vítr, o kterém si Benedikt od té doby často pomyslel, že vanul rovnou z pekelného chřtánu, zatím konal své neviditelné zlomyslné dílo, tichý jako had a stejně tak zákeřný.

Když měšťané utloukali plameny hořících chalup a potýkali se s plápolajícími došky, odletovaly jiskry a oharky. Odletovaly i vysoko nahoru, nesený prudkými poryvy větru, skryty prachem a žloutnoucím listím stromů. Nahoru, vysoko nad hradby katedrály. Přes vrcholky stromů. Až na olovenou střechu katedrály, kde je bouřlivý vítr vmetl do mezer a škvír jako spršku doutnajících krup.

Nikdo je neviděl. Nikdo neměl tušení.

Na zemi lidé oslavovali vítězství.

Na střeše se jiskry potkaly s krokviemi, jejichž na troud vyschlé dřevo drželo mohutnou stavbu už od dob svatého Anselma.

Na zemi lidé jásali a pozvedali korbele s pivem.

Na střeše vzplanuly krokve a živily praskající plameny, které přeskakovaly na další trámy a vzpěry a postupně sílily.

Na zemi lidé tleskali rukama a zpívali.

V katedrále bratří laici leštili vyřezávaná dřevěná sedadla chóru, zatímco pestře malovaný strop vysoko nad nimi skrýval pekelný žár plamenů.

Benedikt ve své pracovně upravoval účet, aby pro mnichy objednal nějaké obilí navíc.

Ve městě se zpívalo dál.

V podkroví už plameny zesílily natolik, že olovená střecha začala měknout. Tát. Přimo se rozpouštěla.

První dým se vyvalil v bílém vzdouvajícím se oblaku.

Na zemi se ozval výkřik: „Podívejte, podívejte! Proboha, podívejte se!“

A další: „Katedrála hoří!“

Stejný výkřik zazněl i u Benediktových dveří. Převor okamžitě vyrazil ven a následoval vyděšeného mnicha. Prorazil si cestu davem a pak už jen nevěřícně zíral vzhůru. Srdce mu bušilo, jako by chtělo rozbít žebra a uniknout ven.

Všude kolem sebe viděl zděšené tváře. Ústa dokořán. Natažené, ukazující paže. Pláč a šokovaný křik.

Bůh nám pomáhej!

Zasáhlo to celou střechu, podívejte!

Hoří, hoří!

Benedikt věděl, že by měl běžet zpátky a svolat všechny své bratří. Nemohl však. Nohy měl jako přibité ke kamennému chodníku, na němž stál, a jazyk se mu lepil na patro. Jen jeho srdce se nezastavilo a dál mu zběsile roztloukalo hrud' zevnitř.

Ze zvonice katedrály konečně zaznělo pronikavé vyzvánění na poplach. Snad mělo ještě přivolat pomoc.

Pak ze střechy vyšlehly jasně žluté plameny v obrovském oblaku černého dýmu, s hukotem se probudily k opravdovému životu.

K Benediktovým uším dolehly výkřiky plné zvířecího děsu.

To je konec světa!

Otče náš, jsme ztraceni!

Nejbližší kostely v okolí reagovaly na poplach z katedrály. Zvony od Svaté Máří Magdalény, Svatého Ondřeje a Svatého Alphege se rozezněly v divoké disharmonii.

Silný poryv větru rozvířil plameny a z nebe se začaly snášet jiskry a žhnoucí oharky. Odpovědí byl další nářek a kvílení davu zmítaného hrůzou.

Někteří lidé se dali na útěk, jiní klesli na kolena se slzami a modlitbami k Panně Marii a ke svatému Tomášovi.

Benediktovo srdce bušilo stále silněji. Báł se, že omdlí. Cítil se tak slab, jako by se pod ním měly každou chvíli podlomit nohy. Zoufale se nadechl.

A najednou všude zase zavládl klid. V katedrále nezuřil žádný oheň. Z nebe nepršely roje oharků. Ticho nenarušovalo nic kromě jemného ptačího zpěvu a vzdáleného shonu zpoza zdí zahrady, odkud zněly dozvuky všedního dne města Canterbury.

Benedikt si roztřeseně otřel pot z obličeje. Potřeboval se uklidnit. Blížila se hodina večerní pobožnosti a on musel znovu stanout po boku svých bratří. Měl by jim být příkladem síly, musí jim ukazovat cestu. Rozhodl se projít ještě párkrát zahradu a pomodlit se ke svatému Tomášovi, aby mu pomohl uklidnit mysl.

V nouzi hledá útěchu u tohoto svatého mučedníka, protože bez přestání pracuje pro jeho větší slávu. Katedrála byla jako zázrakem ušetřena úplného zničení. Kostí svatého Tomáše přečkaly požár nedotčené v Anselmově kryptě.

Nyní zůstávalo Benediktovým úkolem znovu katedrálu vybudovat: nejen nahradit to, co bylo zničeno, ale nadto ji povznést k ještě většímu věhlasu. Znovu vzhlédl k ohavnému lešení. Nese těžký kříž a musí ho nést sám.

Otočil se, když za ním zavržala železná zahradní branka.

Spěchal k němu jeden z mnichů. „Můj pane.“ Sotva popadal dech. Zatímco Benedikta před chvilkou připravily o dech vzpomínky na prožitou hrůzu, mnich vypadal, že ze všech sil běžel.

„Co se děje, člověče?“ Převor Benedikt si rázem uvědomil, že se na bratra obořil zbytečně hrubě. Zkrátka se ještě docela nevzpaatoval. „K večerní pobožnosti se zatím nezvonilo.“

„Pane převore,“ vyhrkl popelavě bleďý mnich. „Musíte hned se mnou.“

„Co to...“

„Došlo k vraždě.“

Benedikt se v první chvíli lekl, že se znovu propadá do záchvatu blouznění pod vlivem zážitků z minulosti. „K vraždě?“

Mnich přikývl. „Je to hrozné, můj pane. Příšerné.“

„Uklidni se,“ tišil ho Benedikt a přál si, aby totéž učinilo i jeho srdce. „Kdo z našich bratří přišel o život?“

„Ne, ne. Nejde o nikoho z bratří.“

Benedikt se neubráníl pocitu úlevy. „Proč je tedy tak důležité, abych tomu věnoval svou pozornost?“

„Protože jde o jednoho z kameníků. Odtud. Z naší katedrály. On... byl ubodán. Je tam spousta krve.“

„Pak půjde o loupež nebo...“

„Ne, ne.“ Mnichova slova vyzněla jako tiché zasténání. „Žádná loupež. Nic z jeho majetku se neztratilo. Stalo se ale něco mnohem horšího.“ Mnich namáhavě polkl. „Vrah ho i zohavil.“ Při posledních slovech ztišil hlas do šokovaného šepotu.

Benedikt zděšeně naslouchal. Ne, teď již jistě neblouznil.

Mnichův děs se zdál být stejně skutečný jako tvrdá dlažba pod Benediktovými nohama. Jako neustávající kolísavé ptačí trylkování v keřích. Jako pronikavá vůně zimostroázu.

Jako stíny lešení, které nad ním drželo krásu jeho milované katedrály v příšerném, neúprosném sevření.

Kapitola druhá

Canterbury, hrabství Kent, 17. dubna 1177

Hugo Stanton miloval koně, kam až jeho paměť sahala.

Fascinovala jej rychlost, jakou dokázali urazit dlouhé míle cesty. Z jejich hřbetu viděl daleko před sebe, ať už v otevřené krajině, nebo přes hlavy těch, kteří se plahočili pěšky přeplněnými ulicemi měst. V neposlední řadě ho dokázali rychle dostat z problémů, k čemuž docházelo častěji, než by si přál.

Ale onoho deštivého, větrného odpoledne na Květnou neděli mu chyběla především síla širokých koňských zad.

Uvolnil popruhy objemného a těžkého rance, který dosud trýznil jeho vlastní hřbet. S vděčným heknutím jej nechal sklouznout do mokré sešlapané trávy mezi ratolesti odhozené tu účastníky procesí. Když nic jiného, alespoň se mohl na ranec docela pohodlně posadit a dát tak odpočinout bolavým nohám.

Kolem něj se to hemžilo hlučnými poutníky, kteří vcházeli a vycházeli z kostela svatého Dunstana, mohutné stavby z šedého kamene, jako mravenci pobíhající kolem mraveniště. Na rozdíl od mravenců se ale nezdálo, že by se starali o to, kudy chodí. Na chromého poutníka, který ležel opodál na nosítkách, už dvakrát šlápli.

„Au, dávej si pozor, kam šlapeš, hlupáku!“

Tak teď už třikrát.

Stanton odepnul od opasku kožený měch s vodou a dopřál si doušek. Předvelikonoční půst, kdy byl odkázán jen na pár soust

nasolené ryby denně, mu zadělával na žízeň víc než nejteplejší letní slunovrat. Obvykle by to uvítal, neboť žízeň znamenala pivo a pivo znamenalo pivnici. Už by ani nespočítal, kolik jich minul během posledních tří dnů na dlouhé cestě ze Southwarku do Canterbury. A nejen pivnice. Míjel i příjemně vypadající hostince. Na kraji cesty dokonce postávaly hostinské se sladce vonícími sudy. Hrdlo měl vyprahlé, jako kdyby polykal písek, a příslib úlevy jej lákal ze všech stran.

Jenže volání tužeb muselo zůstat nevyslyšeno, protože Stanton nepodnikal pouť sám.

Cestoval s Aelredem Barlingem, královským úředníkem, který se na pivo díval, jako by šlo o jedovatou slinu z hadí tlamy.

Stantona nejprve potěšilo, když mu Barling ve své pracovně ve Westminsteru nečekaně oznámil, že se vydají na pouť k hrobu svatého Tomáše Becketa v Canterbury, kterou zakončí oslava velikonočních svátků. Jásal nejen proto, že se těšil, že tak přečká poslední dlouhé, hladové a ponuré dny půstu: Stanton slyšel skvělé příběhy o pouti od několika dalších mladých mužů ode dvora. Hostince. Zpěv. Tanec. Zástupy mladých poutnic mimo dohled rodičů a kněží. Dobře věděl, že bude muset úředníkovi čas od času uniknout, aby toho všeho využil. Ale on už si způsob najde. Vždycky to dokázal.

Zároveň také doufal, že by se mohlo obnovit jejich přátelství. V jednom klášteře v hrabství Yorkshire, kam byli v lednu povoláni, aby vyřešili sérii příšerných vražd, se s úředníkem sblížili víc než kdy předtím. Teď už mu to připadalo jen těžko představitelné, ale byla to doba mrazivé zimy a ještě horší hrůzy.

Když se však vrátili k soudnímu dvoru, jejich vzájemné sblížení vyprchalo rychleji, než mizí zimní sníh. Barling se zase uzavřel se svými právními rukopisy a objevoval se, jen aby Stantonova poslal vyhledat nějakého svědka nebo doručit dokument, přičemž jeho úsečné rozkazy postrádaly jakoukoli vřelost.

Veškeré pokusy, které Stanton podnikl, aby Barlinga dostal ven – na procházku podél řeky nebo třeba na kuželky –, se setkaly

s vrtěním Barlingovy tonzurované hlavy a tvrzením, že je příliš zaneprázdněn, než aby měl čas na povrchní nesmysly.

Stantonovi v těch chvílích připomínal mořské houby na skalách na pláži v Norfolku, kde Stanton vyrůstal. Byly leskle červené, hladké a nehybné a vypadaly, jako by v nich neproudil vůbec žádný život. Mohl do nich štouchat a píchat klackem, ale nic se nestalo. Dobře však věděl, že až je zaplaví příliv, jejich chapadla se znovu neposedně rozpo pohybují. Nezbyvalo mu tedy než Barlinga zatím jen poštu chovat.

Povzdechl si a dopil poslední hlt vody.

Po oznámení o chystané pouti následoval jeden z Barlingových písemných a dopodrobna rozvedených plánů. „Stantone, pojedeme od soudu přes Southwark, odtud do Dartfordu a pak do Rochesteru. Cestu podnikneme koňmo.“ Úředník to Stantonovi podal tak, jako by se jednalo o naprosto běžnou záležitost.

Stanton jeho rozhodnutí nekomentoval. Šance, že se neobratnému úředníkovi podaří udržet na hřbetě zvířete a neskončit v příkopu, nebyly příliš vysoké. Alespoň že zástupy poutníků na cestě jim nedovolí nasadit svižné tempo. Jedou-li krokem, dokáže zůstat v sedle dokonce i Barling. Většinou.

Barling pokračoval v líčení svého plánu. „Cestou využijeme pohostinnosti počestných domů, jejichž majitelé vyslyšeli Boží výzvu a dobročinně pomáhají poutníkům.“

To přimělo Stantona k rychlé modlitbě. *Při všem, co je svaté: prosím, ať jsou tito lidé dobře naložení a mají plné mísy a přetékající poháry.*

Modlitba však zůstala nevyslyšena.

Stanton pravidelně sedával naproti zasmušilým tvářím a vytíral skrovnými kousky tvrdého černého chleba misku, v níž předtím bylo sotva víc než půltucet soust nasoleného sledě, takže postní hlad v něm hryzal i po tomto jediném povoleném jídle dne. Tíživé ticho sem tam prolomila jen nějaká kyselá poznámka, například stížnosti na křik opilých poutníků na vozové cestě, kvůli nimž štěkají psi.

Ale poslední část svého plánu Barling před Stantonem zatajil.

Dnes ráno na Květnou neděli probudil úředník Stantonův časně před úsvitem a nařídil mu, aby bez prodlení vstal. Poslední úsek cesty, nějakých třicet mil, měli zdolat pěšky. Stanton zamrkal ve slabém světle svíček a viděl, že úředník se vzdal svého obvyklého černého taláru. Místo toho se ošatil hrubou poutnickou tunikou a v ruce svíral hůl.

„Pro slávu mučedníka,“ řekl Barling.

To byl také důvod, proč dnes Stanton musel nést veškerý jejich náklad na zádech.

Nesl jej posledních třináct hodin, ať už svítilo slunce a po zádech mu stékal pot, nebo se nad nimi honily přeháňky, které ho zmáčely na kost. Promnul si ramena. Zabere to nejméně týden, než se mu zahojí kůže rozedřená od hrubého provazu, kterým byl ranec převázán. I když ho bolelo celé tělo, stále byl v mnohem lepší kondici než Barling. Neduživý drobný úředník právě kulhal ze dveří kostela svatého Dunstana.

Když byli asi tak pět mil od Canterbury, prohlásil Barling, že poslední část cesty zamýšlí dokončit naboso. Ani o tom Stantonovi dosud neřekl jediné slovo.

Stanton jen mlčky a s přimhouřenýma očima pozoroval, jak Barlingovy nohy, měkké a bledé jako vaječný bílek, mlaskají v bahnitě cestě. Jak úředník šlape na ostrý štěrk a trny. Klopýtá o kameny. Stoupá do hromad kouřícího koňského trusu. Trpí pod podrážkami jiných, méně horlivých poutníků, kteří kráčeli obutí a v hustých, kolébajících se zástupech Barlingovi za skandování náboženských hesel a mávání ratolestmi šlapali po bosých nohou.

Rázem ty drobné nohy už nebyly bílé, ale pokryté krví a špinou.

Když před sebou Stanton uviděl vysoké hradby města Canterbury a bránu Westgate s kaplí, jejíž kamenné zdi ozařovalo pozdně odpolední slunce, necítil nic než úlevu za svého přítele. Ale ne. Ten pošetilý paličák si ještě umnul, že musí navštívit kostel svatého Dunstana, stejně jako král Jindřich, když sem podnikl svou veřejnou pouť.

Stanton neodpověděl. Král. Muž, který je zodpovědný za smrt ženy, již Stanton tolik miloval. Bůh ho zatrat'. Tam už Barling může jít sám.

„Barlingu, myslím, že byste udělal dobře, kdybyste si nazul boty,“ řekl, když se úředník vrátil.

„Tak to myslíte špatně, Stantoně.“ Barling se ztěžka opřel o hůl, aby odlehčil nohám, ale ve tváři se mu i tak zračilo vyčerpání a bolest. „Já podstupuji pout'. A k pouti patří oběť.“

Pokud by měl Stanton soudit podle halasu skupiny vousatých mužů, kteří se potáceli opodál, k pouti patřila také odrhovačka o ptáku, co nemá peří.

Navzdory únavě je Barling zpražil temným pohledem. „Pojďte, Stantoně, už tam skoro jsme.“

„Ano,“ přisvědčil Stanton, „nejvyšší čas, protože vás už na záda vzít nemůžu. I když podle vašeho mínění nepochybně osel jsem, že?“ Byl to ubohý žert, ale chtěl Barlingovi zvednout náladu, stejně jako jeho povzbudila vyhlídka na slasti, jež ho čekají v Canterbury.

Barling jako by ho přeslechl. Vyzrazil odhodlaným krokem dál. Mechanicky kladl jednu nohu před druhou. Nebo ho možná slyšel, a bylo mu to jedno.

V každém případě se před Stantonem zcela uzavřel.

Přesně jako ty mořské houby na skalách.

Kapitola třetí

„Jsme tady, Barlingu.“ Modrooký Stanton mu věnoval jeden ze svých nejoslnivějších úsměvů. „Dokázal jste to.“

„Přesně podle plánu, Stantone.“ Barling nedal najevo, jakou má radost z jejich příchodu do cíle. Mnohokrát ho cestou přepadl strach, že omdlí vyčerpáním a bolestí. Ale podařilo se mu to. Konečně stanul u velké katedrály v Canterbury.

Tyčila se před ním, obrovská, půvabná, až neskutečná ve své velikosti a slávě. Jizvy po velkém požáru ukazovaly rozsah děsivých škod. Obrovské rámy dřevěného lešení, které zakrývalo velkou část katedrály, byly mrazivou připomínkou toho, jak blízko zkáze se musela ocitnout.

Dřevo však udržovalo konstrukci neporušenou, stejně jako hůl, kterou Barling svíral, bránila jeho pádu. Čím pevněji ji držel, tím více ulevoval svým zmučeným chodidlům. Snáze se mu také dařilo odolávat přílivu emocí, které ho k jeho tiché hrůze zaplavovaly. Těžce polkl a v duchu si vynadal za takový nesmysl. Veřejné projevy emocí pocházejí jediné ze slabosti nebo požitkářství.

Naštěstí se zdálo, že si toho Stanton nevšiml. Čekali na vstup do katedrály a zrovna měl co dělat, aby si sundal ze zad ranec s jejich věcmi a složil ho na zem.

„Jen klid, chvíli ho budu před sebou postrkovat,“ řekl Stanton na vysvětlenou. „Ramena mám úplně oddělaná.“ Odhrnul si husté, nepoddajné blond vlasy z čela zbroceného potem.

Barling se pramálo staral o to, jak Stanton nakládá s jejich majetkem. Popravdě by mu bylo úplně jedno, kdyby ranec někam zahodil.

Dostal se sem a byl za to vděčný. Po všech těch hrůzách v opatství Fairmore, ve svatém domě v Yorkshiru, kde se Stantonem bojovali proti nezměrnému zlu. Po tom, co se hned po návratu do Westminsteru vyzpovídal knězi ze svého dávného, předávného hříchu – lásky k jinému muži.

Kněz s přímo nábožnou pozorností naslouchal Barlingovu plnému doznání.

Když Barling skončil, zeptal se: „Říkáš, že ses již vyznal z tohoto nejtěžšího hříchu?“

„Tak, otče. Můj původní zpovědník měl největší starost o spásu mé duše.“

„Naprosto souhlasím s jeho úsudkem,“ řekl kněz.

„Poctivě jsem vykonal patnáct let pokání,“ pokračoval Barling. „Sám.“ A se zlomeným srdcem. Raději ty bolestivé vzpomínky rychle zaplašil. „Skončilo to koncem loňského roku.“

„Pak nejspíš rozumím tomu, co se stalo.“ Kněz chápavě přikývl. „Bůh tě ve svém nejvyšším a nepoznaném milosrdenství ušetřil smrti. Ale nyní ti chce znovu připomenout smrtelné nebezpečí, do kterého jsi svým hříchem uvrhl svou duši. Musíš se od něj úplně očistit. Za tímto účelem musíš podstoupit postní kajícínou pouť k hrobu svatého Tomáše Becketa.“

Barling sklonil hlavu a očekával požehnání. „Učiním tak za neustálé chvály milosrdenství Všemohoucího, otče.“

„Jedno si dobře zapamatuj, Barlingu.“ Kněz se předklonil, jako by chtěl dodat důraz svým slovům. „Musíš zapomenout na všechny světské žádosti. Tvou jedinou starostí by měl být osud tvé věčné duše. Nic, absolutně nic jiného nemá přednost.“

Nyní měl Barling mučedníkův hrob téměř na dosah.

Byl tak blízko. Věděl to. Četl rozsáhlé spisy mnichů z Canterbury. Dokonce nakreslil vlastní plán katedrály a představoval si své kroky směrem k hrobu. K úplnému odpuštění. Ke spáse.

Kolikrát se k té vyhlídce uchýlil, když seděl u psacího stolu nebo ležel ve své úzké posteli a čekal na spánek, který se nedostavoval, zatímco znovu prožíval hrůzy z Fairmore, jež ho čas od času bez varování zachvátily. Proti jejich náporu byl bezmocný. Pomyslení na Canterbury se stalo jeho jedinou skrovnou obranou.

Představoval si, jak přichází ke dveřím katedrály, jako když kráčí klidnou, širokou ulicí bez překážek. Vstoupí do kostela plného světla, ticha a milosti a bude pokračovat dál do krypty, vyčerpán dlouhou cestou. V úctě poklesne před hrobem na kolena a velebě mučedníka, poprosí o jeho přímluvu. Ztratí pojem o čase ve zpovědní modlitbě k Bohu. Opuštění ho zaplaví jako svěží, očistná voda.

Pevně sevřel oběma rukama hůl. Jeho představivost z něj udělala hlupáka.

Hlavní ulice v Canterbury, lemované vysokými, napůl dřevěnými a napůl kamennými budovami s doškovými střechami, neměly zdaleka takovou šířku jako hlavní londýnské tepny, ale přesto se zdálo, že pojmu dvakrát tolik lidí. A jakých lidí. Hrubých. Neomařených. Nedočkal se žádných projevů úcty, třebaže jeho tonzura ho jasně označovala jako člověka, kterému se má zdvořile ustupovat. Poslední kroky úřednickovy cesty vedly uličkami tak úzkými a přečpanými, že sotva mohl dýchat, natož aby viděl dopředu.

Nálada se mu zvedla, když spolu se Stantonem konečně prošli branou do areálu katedrály, tam však jeho nadšení opět ochladlo. Ke dveřím katedrály jim zbývalo asi tak sto metrů, klidně by však mohli být třeba až ve Westminsteru.

Dlouhý zástup poutníků čekal na vstup i v tuto pozdní odpolední hodinu a klikatil se jako had, aby se do areálu vešlo tolik lidí a zároveň se nešlapalo po přilehlém hřbitově. V tom nekonečném shromáždění Barling viděl celý kaleidoskop osudů. Čekali tu lidé na pohled plní zdraví a svěžesti, ale i slepci, neslyšící, chromí, mrzáci či šílenci. A všichni usilovali o totéž: dostat se k hrobu.

Jen tu a tam se jim podařilo udělat krok či dva vpřed, takže Stantonovi nečinilo potíže postrkovat před sebou ranec nohou.

Ne že by Stanton někdy šel tvrdě práci naproti. Pokud se před ním vyskytl náročný úkol, ten mladý muž si pokaždé našel nejméně obtížný způsob, jak jej splnit. Ochotně se spoléhal na štěstí a nijak zvlášť se nezatěžoval morálkou.

Zatímco události ve Fairmore nadále vrhaly na Barlingovu duši nejtemnější stín, Stantonovu bujarou povahu ani v nejmenším nezkalily.

Barling se nad tím příliš nepozastavoval. Závidět Stantonovi jeho povrchnost by mu bylo asi tak platné jako závidět skřivanovi, že dokáže létat. Řídil se podle přesvědčení, že se musí i nadále soustředit především na svoji vlastní duši.

Zástup se posunul o několik kroků vpřed a pak zase ustrnul.

Barling podrážděně mlaskl jazykem. Nezdálo se, že by přítomným to líné tempo vadilo. Slyšel kolem sebe mnoho modliteb. Zdálo se, že ostatní lidé využívají čas různě. Někteří po sobě pokřikovali, jiní se z nejrůznějších důvodů hašteřili. Několik dalších mávalo ve vzduchu zelenými ratolestmi a velebilo den, ačkoli se již chýlil ke konci.

„Almužnu pro žebráka, pane.“ Po Barlingově boku se objevil muž se špičatým obličejem a v natažených rukou držel misku.

Barling jen zavrtěl hlavou, muž se přesunul k poutníkovi před nimi a od něj zase k dalšímu v ustáleném rytmu. „Almužnu pro žebráka, pane. Almužnu pro žebráka, vzácná paní.“

„Dobře živený žebrák, že?“ poznamenal Stanton.

Barling neodpověděl.

Muž před Stantonem se zasmál. „Že jo? Navíc na žebráka má docela dobré boty.“

Stanton nepotřeboval žádné další pobídnutí a s mužem navázal nenucený rozhovor, což Barlinga pochopitelně podráždilo. S jeho mladým asistentem to tak bylo vždycky. Dokázal najít společnou řeč a tlachat s každým, ať už s mužem, nebo ženou. Zejména se ženami, zvláště pak s mladými.

Muž se pustil do nudného blábolení o své únavné cestě do Canterbury, které, jak se zdálo, Stantonova nesmírně zaujalo.

A tak mlel pořád dál. „Samozřejmě že jsem slyšel o Bleanském lese,“ řekl ten muž. „Věděl jsem, že jím musíme projít přes den. Věděl jsem to, jistěže ano. Pamatoval jsem na to.“

Horší bylo, když se k hovoru přidala jeho ještě tupější manželka. „Ale tys ho nemohl obejít, co?“

„Loupežníci tam číhají za každým stromem,“ řekl muž. „A hádejte, co se stalo?“

„Uvázli jste tam na noc?“ zkusil hádat Stanton.

„Přesně tak,“ přisvědčil muž. „Představte si nás, jak se odtamtud snažíme dostat. Ve tmě jsme bloudili a běhali tam a zpět a pořád dokola.“

„Pořád a pořád dokola,“ zopakovala žena. „Byli jsme dočista zmatení.“

„Zvlášť když jsem zakopl o kořen stromu a upadl – přímo na obličej. Jen si to představte!“

Všichni tři se srdečně zasmáli.

„Myslela jsem, že ho trefili, opravdu,“ řekla žena. „Takový to byl zmatek.“

Znovu se dali všichni do smíchu.

Barling se nepřipojil, protože právě pronášel tichou modlitbu ke svaté Monice, aby mu seslala dostatek trpělivosti.

Zdálo se, že ji bude potřebovat už brzy, protože pronikavé tóny píšťal a dunění bubnu zahájily další útok na jeho uši. Skupina hudebníků opodál v zástupu spustila píseň o zamilované dívce. Mnozí poutníci se přidali ke zpěvákovi a další začali tleskat do rytmu, včetně Stantona a páru před nimi.

„To je nesnesitelné,“ prohlásil Barling.

„Alespoň si ukrátíme čekání,“ namítl Stanton.

Barling si odfrkl. „Budou chtít peníze, dejte na má slova.“

Stanton pokrčil rameny a tleskal dál.

„Hej!“ ozvalo se zepředu.

„Ach, co přijde na řadu teď?“ zavrčel Barling. „Kejklíř?“

Stanton vykročil ze zástupu a podíval se dopředu. „Je tam nějaký rozruch.“

Barling se také vyklonil. „To je ten žebrák.“

Muž běžel zpátky zpívajícím zástupem a neomaleně si prorázel cestu.

„Zastavte ho!“ volal za ním starý muž. „Má moji tobolku!“ Jeho pisklavý hlas se rozléhal davem.

Zpěv vystřídaly výkřiky a pár rukou se po žebrákovi bez úspěchu natáhlo. Tři muži ho začali pronásledovat, ale byl příliš rychlý.

Avšak ne tak rychlý jako Stanton.

Ten se sehnul pro ranec a mrštil jej žebrákovi přímo pod nohy.

Zloděj o něj za hlasitého jásotu přihlížejících zakopl a natáhl se jak dlouhý tak široký.

Tři pronásledovatelé žebráka popadli, zvedli ho na nohy a za ještě většího pozdvižení mu vyrvali ukradenou tobolku z ruky. Vzápětí se kolem shromáždil hlouček katedrálních služebníků, aby ho odvěkli a potrestali.

Lidé Stantonova chválili a potřásali mu rukama, což ho zjevně velmi potěšilo. Pozvání na pivo v městských pivnicích mu pak rozjasnila tvář ještě víc.

Barlingovo podráždění vzrůstalo. Stanton možná zareagoval pohotově, ale kvůli tomu zde nejsou. A už vůbec ne kvůli nějaké tekuté odměně.

„Jako že je Bůh nade mnou, odvedl jsi dobrou práci, chlapče.“ Stantonův nový přítel ho plácl po paži.

„Tak statečný!“ zacvrlikala jeho žena.

Stanton se otočil na Barlinga se širokým úsměvem. „Nebylo to špatné, co?“

„Udělal jste, co bylo za daných okolností nutné,“ pronesl Barling. Stantonův úsměv pohasl.

Barling pokračoval. „Můžete prosím sebrat naše věci, než se někdo pokusí okrást i nás?“

Stanton udělal, co mu bylo řečeno.

Když se vracel do řady, prošel kolem něj mnich v černém rouchu a vykřikoval dvě slova, o nichž Barlinga ani nenapadlo, že tady uslyší.

Přemýšlel, jestli má věřit vlastním uším. „Volá ten muž moje jméno?“ zeptal se Stanton.

„Zní to tak.“ Stantonův výraz odrážel Barlingovo vlastní překvapení.

Barling se nadechl. „Ano, bratře. To jsem já.“

Stanton ostře hvízdal na prsty.

Barling sebou trhl. Zase zbytečně přehnaná reakce, jako vždy.

Mnich přispěchal. „Převor katedrály Christ Church vás vítá v tento svatý den.“

„Jeho přivítání je pro mě velkou poctou.“ Barling nelhal. Četl Benediktovy rozsáhlé spisy v rámci přípravy na svoji pouť. Nedomáhal však pochopit, proč mu převor vzkazuje svůj pozdrav. Nebo proč by mu měl být vyřizován právě tady, před očima tolika čumilů.

„Převor Benedikt vás také uctivě žádá o návštěvu,“ dodal mnich.

„Opět budu poctěn,“ odvětil Barling. „Jsem si jist, že převor pochopí, že nejprve chci vzdát úctu u hrobu...“

„Hned, pane,“ naléhal mnich. „Převor mi to sdělil naprosto jasně.“

Vstup do krypty mu má být odepřen právě teď, když ji má na dosah. Barling však uměl ctít rozkazy mocných. Za ta léta se s nimi dostatečně obeznámil. Potlačil tedy hořké zklamání a pokynul Stantonovi. „Seberte naše věci. Musíme si pospíšet.“

Stanton si začal přivazovat ranec na záda, zatímco mnich oslovil Barlinga se zamračeným výrazem.

„Převor Benedikt si vyžádal vás, pane. Nikoho jiného.“

„O mě se nebojte, Barlingu,“ řekl Stanton. „Jděte, kam je potřeba. Najdu si způsob, jak trávit čas na tomto božském místě.“ Mladík neprojevil v obličeji nebo hlase ani špetku neupřímnosti. „Možná dokonce stihnu pár modliteb navíc.“

Mnich na Stantonovu ctnostnou odpověď vážně přikývl.

Barling byl v pokušení svého asistenta za jeho drzost napomenout. Mnich nemohl vědět, že Stanton se chystá modlit asi s takovou pravděpodobností, jako se ryba naučí hrát na harfu. Barling však nestál o další veřejné pozdvižení. „Doprovodíme vás oba, bratře.“ Použil svůj obvyklý autoritativní tón a dal si záležet, aby

Stanton zachytil jeho varovný pohled. „Požaduji to jako králův úředník. Nebudu muset vašemu převorovi zajisté vysvětlovat, že jste mi to odepřel?“

Mnich ustoupil, přesně jak Barling předpokládal. „Ne, pane. Jistěže ne. Budete mě laskavě následovat?“

Když Barling vystoupil ze zástupu, srdce ho bolelo snad stejně jako nohy.

Ještě naposledy se lítostivě ohlédl po katedrále.

Již brzy. Dostane se tam.

Musí. Závisí na tom jeho duše.

Kapitola čtvrtá

Stanton srovnal krok s Barlingovým pomalým tempem, zatímco je mnich vedl pryč od čekajících poutníků kolem vnější zdi katedrály.

„Dávejte pozor, kam šlapete, pane,“ upozornil mnich už poněkud kolikáté.

Ačkoli byl muž zjevně nervózní a měl za úkol dostat Barlinga k převorovi, jak nejrychleji to půjde, jeho varování dávala smysl. Rovná dlažba pěšiny podél hřbitova ustoupila rozježděné vozové cestě plné kamenů, která vedla k samostatnému vchodu. Před nimi se tyčila brána v hradbách obepínajících pozemek kolem katedrály.

„Mám svou hůl,“ odpověděl Barling. „Stejně jako před pěti minutami.“

Nedůtklivý jako vždy. Stanton tomu nevěnoval pozornost. Pravdě řečeno, připadal si poněkud provinile. Neměl se hned snažit Barlingovi uniknout. Úředník vypadal, že se po té vyčerpávající cestě zhroutí. A to se ještě budou muset dostat do hostince, který jim Barling zajistil. Ať chce převor cokoli, Stanton doufal, že to nepotrvá dlouho. I on se potřeboval napít a odpočinout si.

Prošli branou a dostali se na další hřbitov, tentokrát s většími hroby a s tesanými náhrobními kameny té nejlepší kvality. Stanton v něm okamžitě poznal mnišský hřbitov a po zádech mu přeběhl mráz. Vzpomínky na zimu jen tak nevyblednou. Alespoň se ale s Barlingem vrátili na cestu dlážděnou hladkými kameny a úředník zrychlil krok.

Tady už nebylo ani stopy po davech poutníků, které za sebou zanechali. Nic nerušilo věčný odpočinek mnichů, kromě ptačího

zpěvu v keřích a korunách vzrostlých stromů při hradbách. V protějším rohu, daleko od hrobů, se rozprostíralo rozlehlé jezírko ohraničené cihlovou zídou, jehož hladinu čeřily nezvyklé vlnky a bubliny.

Když obcházeli východní cíp katedrály, mnich oslovil Barlinga.

„Už to není daleko, pane. Převorovy komnaty stojí tamhle.“ Ukázal před sebe na samostatnou a poměrně velkou kamennou budovu s taškovou střechou. Ze strany k ní přiléhala obezděná zahrada. Pán převorství Christ Church měl rád své pohodlí, o tom nebylo pochyb.

„To je vítaná zpráva, bratře,“ odvětil Barling. „Možná byste mohl upozornit převora na příčinu mého zanedbaného zevnějšku? Nechtěl bych, aby si myslel, že králův úředník o sebe neumí dbát.“

„Samozřejmě, pane.“ Mnich spěchal napřed.

„Stantone.“ Barling ho zatahal za rukáv. „Moje boty, rychle.“

Stanton shodil ranec ze zad. „Jste si jistý?“ Chvilí se přehraboval v ranci, než boty našel. „Nazouvání bude bolet. Vaše nohy potřebují nejprve umýt a obvázat.“

„Nezanechám na podlaze velkého převora Christ Church stopy špíny a krve.“ Barling luskl prsty. „Pospěšte si, člověče.“ Stanton mu podal boty a ranec znovu zavázal.

Barling se přidržel Stantonova za paži a opatrně strčil nohy do bot. Námahou se přitom kousal do rtu.

Stanton si nechtěl ani představovat, jak moc ho oteklá a popraskaná kůže pálí. „Doufám, že je tohle předvolání opravdu důležité, Barlingu.“

„Náš úsudek není důležitý. Jdeme.“ Barling zamířil ke klenutému průchodu a opíral se o Stantonova, aby se mohl pohybovat rychleji.

Vstoupili do prostorného předpokoje, odkud je mnich uvedl dvojitými dveřmi do komnaty osvětlené spoustou svíček ze včelího vosku a tlustými poleny hořícími v širokém krbu.

Komnata se ani nemohla víc lišit od prosté strohosti cisterciáckého domu ve Fairmore. Pohodlné židle z vyřezávaného, leštěného dřeva byly čalouněné silnými, sytě barevnými vyšívanými polštáři

a na malovaných stěnách visely těžké tapiserie. Na stole stál tmavěmodrý džbán na víno z nejkvalitnější keramiky spolu s poháry ze stejného materiálu.

„Důstojný pane,“ spustil mnich, „králův muž Aelred Barling.“ Odešel a zavřel za sebou dveře komnaty.

„Požehnaného dne vám přeji, Aelrede Barlingu.“ Na druhé straně místnosti stál převor v černém rouchu před vysokým otevřeným oknem, které dovnitř propouštělo poslední světlo hasnoucího dne. Vypadal, že mu táhne na čtyřicet. V hnědých vlasech s vystříhanou tonzuroou zatím nebyly znát šediny. Při své útlé postavě a úzkých ramenou nepůsobil zrovna autoritativním dojmem. Ten nevylepšovaly ani vyčnívající přední zuby v horní čelisti, vlivem čehož mluvil kňouravým nosovým hlasem.

„I vám, převore Benedikte.“ Barling uctivě sklonil hlavu. „Vím, že bratr vás o mém zevnějšku informoval předem, ale přijměte prosím moji osobní omluvu.“

„Ano. Inu, člověk si musí vystačit s tím, co má k dispozici.“ Převorův nezaújatý pohled zabloudil ke Stantonovi. „Bratr mě informoval, že přítomnost tohoto muže je nezbytná.“ Podíval se zpátky na Barlinga. „Je tomu tak?“

„Hugo Stanton je můj asistent, pane převore.“

Stanton se zdvořile uklonil a neodvážil se říct ani slovo. Zdálo se, že převorovo nespokojené rozpoložení dokonce předčí i to Barlingovo.

Barling pokračoval. „Dovolte mi říci, že je pro mě čest vás poznat, pane převore. Dlouho jsem studoval vaše práce a...“

Vpravo se otevřely dveře.

Stanton pochopil, proč Barling zmlkl, když se podíval tím směrem a uviděl, kdo vstoupil.

Úředník se hluboce uklonil a sevřel hůl, aby se měl oč opřít. Stanton ho napodobil, i když se obával, aby ho nepřevážil těžký ranec na zádech.

Nedbal toho. Raději padnout tváří k zemi než neprojevit náležitou úctu Richardovi, arcibiskupovi z Canterbury.

„Můj pane,“ řekl Barling.

„Děkuji, Aelrede Barlingu,“ pronesl arcibiskup. „I vám, mladíku. Benedikte, zavřete ty okenice.“ Ukázal na převora rukou, v níž držel svitek pergamentu. „Nemůžeme riskovat, že nás někdo vyslechne.“

Benedikt udělal, co mu bylo nařízeno, a Richard se posadil na židli nejbliže krbu.

Stanton občas zahlédl arcibiskupa u dvora, vždy však jen z dálky. Nyní viděl, že se na něm pokročilý věk nijak zvlášť nepodepisuje. Jeho pohled byl stále pronikavě bystrý.

Arcibiskup se obrátil k Barlingovi. „Těší mě, když vidím muže, který vydržel strádání pouti.“

Barling sklonil hlavu. „Jste nesmírně laskav, můj pane.“

Když se převor usadil vedle arcibiskupa, Stanton se snažil nehnout ani brvou. *Vyčerpanému úředníkovi ale místo nenabídneš, co?*

„Jsem si jistý, že se budete divit, proč jste byl povolán, Barlingu,“ pokračoval Richard. „Všechno vám vysvětlím. Ale nejprve: víte o požáru, který málem zničil naši slovutnou katedrálu?“

Setkání s převorem, hned nato příchod arcibiskupa a teď řeči o dávno uhašeném požáru. Stanton měl mnoho otázek. Nebylo ale na něm, aby je pokládal. Nebo aby se vůbec jakkoli projevoval.

„Zajisté, můj pane,“ přisvědčil Barling. „Naprosto katastrofální událost. Slyšel jsem toho hodně. Mnohé jsem o tom též četl. Přesto, můj pane, mě nic nemohlo připravit na tu podívanou, když jsem škody spatřil na vlastní oči.“

„Je to hrozný pohled,“ řekl arcibiskup, zatímco Benedikt zachmuřeně přikývl na souhlas. „Naštěstí však Bůh ušetřil hrob svatého Tomáše a to pro nás bylo znamením, abychom katedrálu znovu vybudovali, pro ještě větší slávu mučedníka. Na práce dohlíží převor Benedikt. Najali jsme jednoho z největších evropských mistrů stavitelů Williama ze Sens. I když není přehnané říci, že jeho plány jsou prodchnuty božstvím, náklady jsou... značné a pravděpodobně ještě vzrostou. Přesto pokračujeme a budeme pokračovat, dle přání Božího.“ Odmlčel se a významně pohlédl na Benedikta. „Nicméně...“

„... jsme v tomto úsilí narazili na problém, který nikdo nemohl předvídat,“ dokončil za arcibiskupa převor.

Při dalších slovech Stanton ztuhl, neboť zazněla ta úplně poslední věc, kterou očekával, že od převora uslyší.

„Jeden z kameníků, muž, který přestavoval canterburskou katedrálu,“ upřesnil převor, „byl zavražděn.“

Kapitola pátá

Vražda. Další vražda. Proto jsem byl povolán. Dobrý bože. Už ne.

Barling se samozřejmě neodvážil vyjádřit své myšlenky nahlas. Místo toho se bohobojně pokřižoval. „Kéž se Bůh smiluje nad jeho duší.“ Myslel to se vší upřímností, zděšen svou vlastní sobeckou reakcí, když se dozvěděl o mužově násilné smrti.

Arcibiskup rovněž udělal znamení kříže spolu se Stantonem.

„Ten mrtvý kameník se jmenoval Peter Flocke,“ řekl Benedikt. „Táhlo mu teprve na třicet a těšil se plnému zdraví i síle. Jeho tělo se našlo před osmi dny na dvoře kamenické hutě, která se nachází při jižní hradbě katedrály. Když vás bratr přiváděl, kolem toho dvora jste procházeli.“

Barling si na to vzpomínal jen matně, takové měl bolesti, ale chápavě přikývl.

„Byl jsem povolán, když došlo k tomu hrůznému nálezu,“ pokračoval převor. „Kameník měl v těle spoustu, strašlivou spoustu bodných ran.“ Převor se otrásl. „Jeho krev potřísnila značnou část tesaného kamene, který byl připraven k usazení.“

„Co třeba loupežná vražda?“ zeptal se Barling. Zoufale se snažil přijít s řešením, kterým by se z případu vymanil. „Jeden takový lotr si troufl na starého muže ani ne před hodinou, před očima davů shromážděných u vstupu do katedrály a za bílého dne. Kdoví, jaké smělosti se zločinci dopustí pod rouškou tmy?“

„Flockův měšec zůstal připnutý na jeho opasku a uvnitř byly mince, takže se zdá být nepravděpodobné, že by šlo o obyčejnou